

GEZGİN İLE BEZGİN

7.Bölüm - Ankara

Bezgin: Ankara'da yedim taze meyveyı...

Gezgin: Boşa çiğnemişim yalan dünyayı...

Gezgin: Ankara'nın taşına bak...

Bezgin: Gözlerimin yaşına bak...

Gezgin: Her şarkının sözü var sende galiba Bezgin.

Bezgin: Eh Ankara'da yaşayınca içinde Ankara geçen şarkıyı türküyü kulaktan dolma biliyor insan.

Gezgin: Evet, törenlerde, etkinliklerde çalıp söylenir bu şarkılar, türküler... Değerli dinleyenler girizgâhımızdan da anlaşılacağı üzere bugün yaşadığımız şehri, Ankara'yı tanıtalım istedik sizlere.

Bezgin: Şu an bulunduğumuz yer Ankara'nın önemli simgelerinden biri haline gelmiş olan Ankara Kalesi.

Gezgin: Ne zaman yapıldığı kesin olarak bilinmemekle birlikte milattan önce 2. yüzyıl başında Galatların Ankara'ya yerleşmeleri sırasında kalenin var olduğu bilinmektedir. Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar dönemlerinde birçok kez onarımdan geçmiştir. Ankara Kalesi dışarıdan görüldüğünden daha büyüktür. Her yıl çeşitli festivallere de ev sahipliği yapıyor.

Bezgin: Evet, kalenin içi de büyük aslında, burada çok güzel dükkânlar var. Genelde antika eşyalar satılıyor ama tarihi lokantaları da unutmamak gerekir.

Gezgin: Kesinlikle haklısın Ankara tavadan ve dönerinden bahsedeceğiz ama ben öncelikle dinleyicilerimizin kafasında kale canlanması için biraz kale ile ilgili ölçü vermek istiyorum.

Bezgin: Elbette.

Gezgin: Kalenin yerden yüksekliği 110 m'dir. Tepenin yüksek bölümünü kaplayan iç kale ve çevresini kuşatan surlardan oluşur. Surların yirmiye yakın kulesi vardır. Surlar eski Ankara şehrini çevirir.

Bezgin: Ankara Kalesi'ne geldiyseniz sırtınızı şehre verip çok güzel bir şehir manzarası eşliğinde öz çekim gerçekleştirebilirsiniz.

Gezgin: Burada esnaflarla sohbet edebilir, tarihi dokunun içinde geçmişi hayal edebilirsiniz.

Bezgin: Ankara hamamlarıyla da ünlüymüş geçmişte, kısmen de bu ün devam ediyor diyebiliriz. Tarihi dokusunu geçmişten günümüze taşıyan Karacabey ve Eski Hamam bunlardan bazıları.

Gezgin: Öğlen yemeğinde Ankara tava, üstüne Hamamönü'nde Türk kahvesi. Akşam da hamam sefası... Ohh mis be!

Bezgin: Ne oldu karnın mı acıktı yoksa Gezgin?

Gezgin: Senin şu ana kadar neden böyle bir cümle kurmadığını merak ettim, tepkini almak istedim.

Bezgin: Eğer yemek yemeden gelseydim, şuradaki dükkânda Ankara döneri yiyelim derdim. Ama şimdi izin verirsen Ankara'daki Roma kalıntılarından bahsetmek istiyorum.

Gezgin: Vay be Bezgin! Şaşırtıyorsun insanı, buyur müsaade senin.

Bezgin: Roma Hamamı... Ankara Roma Hamamı, Ulus Meydanı'ndan Yıldırım Beyazıt Meydanı'na uzanan Çankırı Caddesi üzerinde yer almaktadır. 3. yüzyılda Roma İmparatoru Karakalla tarafından yaptırılmıştır. Bugün Roma Hamamı olarak adlandırılan bu platformun bir höyük olduğu, en üstte Roma Çağı, onun altında Frigler dönemine ait kalıntıların olduğu tespit edilmiştir.

Gezgin: Höyük altında kalan taş kalıntılar çok iyi bir şekilde korunduğundan yapının planı anlaşılabilir durumdadır. Buna göre yapının bir taşra kenti hamamından çok İmparatorluk standartlarına göre yapıldığı anlaşılmaktadır. Hamam 80'e 130 metre boyutunda, taş ve tuğladan yapılmıştır.

Bezgin: Ayrıca hamamda dört köşeli ve yuvarlak biçimli birçok yazılı sütun bulunmaktadır.

Gezgin: Boşuna hamam çekmemiş canım, burası tam bir hamamlar şehri, Kızılcahamam da cabası.

Bezgin: Haklısın ama bu şehir sadece eski hamamlarıyla sınırlı değil elbette. Eski çağlardan günümüze kalmış birçok yapı var. Bunlardan birisi Hacı Bayram Veli Cami.

Gezgin: Evet, haklısın. Ama camiyi anlatmadan önce camiye ismini veren o muhterem kişiyi dinleyicilerimize tanıtalım ha, ne dersin?

Bezgin: İyi dedin Gezgin. Hacı Bayram-ı Veli, 1352 ile 1429 yılları arasında yani 14. ve 15. yüzyıllarda Anadolu'da yaşamış bir mutasavvıf ve şairdir. Din ve fen ilimleri âlimidir. 1412 yılında, hocası Şeyh Hamideddin-i Veli Aksaray'da vefat edince Ankara'ya dönüp irşat faaliyetlerine başlamış Hacı Bayram Veli. Bu tarih, Bayramiye tarikatının kuruluşu kabul edilir. Talebe yetiştirmekle meşgul olmuştur. Sohbetleriyle hasta kalplere şifa dağıtmış, talebelerini daha çok sanata ve ziraate sevk etmiştir. Kendisi de geçimini ziraatle sağlarmış. Açtığı ilim ve irfan ocağına, devrinin meşhur âlimleri, hak âşıkları akın etmiş. Büyük şair Eşrefoğlu Rumi ve Fatih Sultan Mehmed Han'ın hocası Akşemseddin bunlardan sadece ikisi.

Gezgin: Çok güzel anlattın.

Bezgin: Sağ ol. Hadi sen de camiyi biraz anlat dinleyicilerimize.

Gezgin: Tabi olur. Hacı Bayram Veli Cami, yüzyıllar içinde bazı eklemeler yapılarak bugünkü halini almıştır. İlk yapımı 1427 yılına rastlar. Mimarı Mehmet Bey'dir. Günümüzdeki mimari yapısı 17. ve 18.

yüzyıl camilerinin karakterlerini taşımaktadır. Uzunlamasına dikdörtgen bir plana sahip yapı, taş kaideli, tuğla duvarlı ve kiremit çatılıdır. Cami, adını bahçesindeki Hacı Bayram Veli Türbesi'nden alır.

Bezgin: İç süslemelerinden bahsetmeyi unutma Gezgin.

Gezgin: Haklısın. Camii ahşap ve ahşap üzerine kalem işi süslemeleri, çini süslemeleri bakımından da oldukça zengin bir yapıdır. Cami içindeki ahşaplar üzerinde Nakkaş Mustafa'ya ait boyama nakışlar vardır.

Bezgin: Şunu da ekleyelim değerli dinleyenler: Caminin güneydoğu duvarında iki şerefeli bir minare bulunur. Bu minare taş kaideli ve silindirik tuğla gövdelidir. Cami 1714 yılında Hacı Bayram Veli'nin torunlarından Mehmet Baba tarafından tamir edilmiştir. 1940'ta restore edilmiş ancak son halini geçtiğimiz senelerde yapılan çalışmalarla almıştır.

Gezgin: Ne güzel anlatıyoruz ya, değil mi Bezgin.

Bezgin: E, dersimize çalışıyoruz.

Gezgin: O zaman şimdi de Hacı Bayram Veli Cami'nin bitişiğindeki Augustus tapınağını anlatalım da eksik kalmamasın. Milattan önce 25 yılından sonra, Frigya tanrısı Men adına yapılmış olan tapınak zamanla yıkılmıştır. Bugün kalıntıları bulunan tapınak ise son Galat hükümdarı Amintos'un oğlu kral Pilamenes tarafından Roma İmparatoru Augustus adına bir bağlılık nişanesi olmak üzere yaptırılmıştır. Bizanslılar zamanında çeşitli eklemeler yapıp, pencereleri açılarak kilise haline getirilmiştir bu yapı.

Bezgin: Etrafı dört sütunla kuşatılmış dört duvar halindedir. Yalnız iki yan duvarı ile kenarları işlemeli olan kapı kısmı eski hali ile ayakta durmaktadır. Aslı roma tapınağında bulunan ve Augustus'un başardığı işleri gösteren Latince ve Yunanca dilleri ile yazılmış vasiyetnamesi bu tapınağın türbeye bitişik duvarında yer almaktadır.

Gezgin: Haydi oraya doğru yürüyelim ne dersin? Hem orada küçük bir lokanta var, Ankara tava yeriz.

Bezgin: Belli ki bugün benden önce acıkmışsın sen

Gezgin: Evet galiba. Sonra da Anıtkabir'e gideriz.

Bezgin: Tamam gideriz, ama hazır Kale yakınlarındayken, diğer yerleri de gezelim. Çengel Han'ı bir gezelim. Antikacılar var orada. Çengel, antikacılar... Hem Anadolu Medeniyetleri Müzesi hemen aşağıda. Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne geçip Ankara'da, Anadolu'da hangi medeniyetler yaşamış bir inceleyelim, sonra Hacı Bayram Veli Cami ve türbesi, sonra da Augustus tapınağı. Ankara tavayı dediğin lokantada yeriz.

Gezgin: Sonra Anıtkabir'e gideriz.

Bezgin : Olur. Bence güzel bir akış oldu.

Gezgin: Akşamki hamam sefasını unutma.

Bezgin: Unutur muyum hiç!

Gezgin: Bu haftalık da bu kadar diyelim o zaman.

Bezgin: Haftaya başka bir ilimizde buluşmak üzere değerli dinleyenler, şimdilik hoşça kalın.

Gezgin: Hoşça kalın.